

EUROPSKA KOMISIJA

Europski strukturni i investicijski fondovi

Smjernice za Komisiju i države članice o zajedničkoj
metodologiji za ocjenjivanje sustava upravljanja i
kontrole

u državama članicama EU-a

IZJAVA O ODRICANJU ODGOVORNOSTI

„Ovo je radni dokument koji su pripremile službe Komisije. U njemu se na temelju primjenjivog zakonodavstva EU-a kolegama i tijelima uključenim u praćenje, kontrolu ili provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova daju tehničke smjernice o tome kako tumačiti i primjenjivati pravila EU-a u tom području. Cilj je ovog dokumenta dati objašnjenja i tumačenja službi Komisije u pogledu navedenih pravila kako bi se olakšala provedba programa i potaknule dobre prakse. Ovim se smjernicama ne dovode u pitanje tumačenja Suda Europske unije i Općeg suda ili odluke Komisije.“

Sadržaj

POPIS AKRONIMA I KRATICA	4
1. Kontekst	5
1.1. Upućivanje na zakonodavstvo.....	5
1.2. Svrha smjernica	5
2. Smjernice.....	6
2.1. Ključni zahtjevi i kriteriji za ocjenjivanje.....	6
2.2. Koraci u postupku ocjenjivanja	6
Prilog I. – Ključni zahtjevi i kriteriji za ocjenjivanje.....	11
1. Ključni zahtjevi u pogledu upravljačkog tijela i njegovih posredničkih tijela	11
Ključni zahtjev 1: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu.....	11
Ključni zahtjev 2: Odgovarajući odabir operacija.....	11
Ključni zahtjev 3: Primjerene informacije korisnicima.....	12
Ključni zahtjev 4: Primjerene provjere upravljanja.....	13
Ključni zahtjev 5: Uspostavljen je djelotvoran sustav kojim se osigurava da se svi dokumenti vezani uz izdatke i revizije čuvaju kako bi se osigurao prikladan revizorski trag	14
Ključni zahtjev 6: Pouzdan sustav za prikupljanje, bilježenje i pohranjivanje podataka za potrebe praćenja, evaluacije, financijskog upravljanja, provjere i revizije, uključujući veze s elektroničkim sustavom razmjene podataka s korisnicima	14
Ključni zahtjev 7: Učinkovito provođenje razmjernih mjera za suzbijanje prijevara	15
Ključni zahtjev 8: Odgovarajući postupci za pripremu izjave o upravljanju i godišnjeg sažetka završnih izvješća o reviziji i provedenih kontrola	15
2. Ključni zahtjevi u pogledu tijela za ovjeravanje i njegovih posredničkih tijela.....	16
Ključni zahtjev 9: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu.....	16
Ključni zahtjev 10: Odgovarajući postupci za pripremu i podnošenje zahtjeva za isplatom	17
Ključni zahtjev 11: Vode se odgovarajuće računalne evidencije prijavljenih izdataka i odgovarajućih javnih doprinosa	17
Ključni zahtjev 12: Odgovarajući i potpuni račun povrativih, povraćenih i povučenih iznosa.....	18
Ključni zahtjev 13: Odgovarajući postupci za pripremu i potvrđivanje potpunosti, točnosti i istinitosti računa	18

3. Ključni zahtjevi u pogledu tijela za reviziju.....	19
Ključni zahtjev 14: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi kojima se osigurava da sva druga tijela koja obavljaju revizije u skladu s revizijskom strategijom programa imaju potrebnu razinu neovisnosti u svom djelovanju te da poštuju međunarodno prihvaćene revizorske norme.....	19
Ključni zahtjev 15: Primjerene revizije sustava	19
Ključni zahtjev 16: Primjerene revizije operacija	20
Ključni zahtjev 17: Primjerene revizije računa	20
Ključni zahtjev 18: Primjereni postupci za pružanje pouzdanog revizorskog mišljenja i za pripremu godišnjeg izvješća o kontroli	21
Prilog II.: Evaluacija ključnog zahtjeva prema kriterijima za ocjenjivanje i nadležnom tijelu	23
Prilog III.: Opći zaključak o pojedinim sustavima upravljanja i kontrole	29
Prilog IV.: Tablica u kojoj se povezuju ključni zahtjevi i kriteriji za imenovanje	30

POPIS AKRONIMA I KRATICA

AA	Tijelo za reviziju
ACR	Godišnje izvješće o kontroli
Revizorsko tijelo	Tijelo koje izvršava revizije u nadležnosti tijela za reviziju kako je predviđeno u članku 127. stavku 2. CPR-a
CA	Tijelo za ovjeravanje
CCI	Code Commun d'Identification (referentni broj svakog programa koji mu dodjeljuje Komisija)
CDR	Delegirana uredba Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ¹
CPR	Uredba o zajedničkim odredbama (Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013.) ²
ESIF	„ESIF” označava sve europske strukturne i investicijske fondove Ove se smjernice primjenjuju na sve fondove osim na Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)
ETS	Europska teritorijalna suradnja
Financijska uredba	Financijska uredba (Uredba (EU, EURATOM) br. 966/2012 ³
IB	Posredničko tijelo
MA	Upravljačko tijelo
MCS	Sustav upravljanja i kontrole

¹ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.ENG

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1416480945454&uri=CELEX:32012R0966>

1. KONTEKST

1.1. Upućivanje na zakonodavstvo

Uredba	Članci
Uredba (EU) br. 1303/2013 Uredba o zajedničkim odredbama (<i>dalje u tekstu CPR</i>)	Dio četvrti, Glava I. – Upravljanje i kontrola

1.2. Svrha smjernica

Svrha je ovih smjernica osigurati praktičan alat kojim će se pomoći revizorima u ocjenjivanju funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole koje su države članice uspostavile za programe ESIF-a (osim za EPFRR).

One se zasnivaju na smjernicama koje su bile na snazi za razdoblje 2007. – 2013. i na zaključcima radne skupine sastavljene od djelatnika revizorskih službi Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku, Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje i Glavne uprave za pomorstvo i ribarstvo u Komisiji u cilju uspostave referentnog okvira u smislu:

- objašnjenja ključnih zahtjeva koji će se upotrebljavati (vidjeti CPR i CDR),
- objašnjenja kriterija za ocjenjivanje koji će se upotrebljavati za svaki ključni zahtjev,
- davanja smjernica za donošenje zaključaka o svakom ključnom zahtjevu i svakom tijelu,
- davanja smjernica za postizanje općeg zaključka o sustavu upravljanja i kontrole (ili dijelu sustava) programa ili skupine programa, uzimajući u obzir postojeće ublažavajuće čimbenike ili kompenzacijske kontrole.

Zbog toga su ove smjernice u prvom redu namijenjene upravama za reviziju navedenih službi Komisije i tijelima za reviziju u cilju osiguranja objektivnosti, dosljednosti i transparentnosti u postupku ocjenjivanja usklađenosti sustava upravljanja i kontrole s ključnim regulatornim zahtjevima. „Koracima u postupku ocjenjivanja” koji su opisani u ovim smjernicama uspostavlja se metodologija koju treba upotrebljavati za izvršavanje revizija sustava. Od revizorskih tijela traži se da upotrijebe ove smjernice u svojim revizijama sustava upravljačkih tijela, tijela za ovjeravanje i posredničkih tijela ili u nadzoru nad radom drugih uključenih revizorskih tijela u cilju osiguranja usklađenosti rezultata revizije te kako bi se revizori u različitim dijelovima kontrolnog lanca mogli oslanjati na rad svojih kolega.

Odjeljak ovih smjernica o evaluaciji funkcioniranja tijela za reviziju u prvom je redu usmjeren na revizorske službe Komisije, ali ga također mogu upotrebljavati tijela za reviziju za ocjenjivanje/nadzor rada drugih revizorskih tijela u okviru sustava upravljanja i kontrole ili kao alat za samoocjenjivanje u cilju osiguranja usklađenosti vlastitih revizijskih postupaka s očekivanjima Komisije.

Upravljačkim tijelima, tijelima za ovjeravanje i njihovim posredničkim tijelima preporučuje se da razmotre i, prema potrebi, upotrijebe ovaj dokument sa smjernicama kao alat za samoocjenjivanje.

Ovim smjernicama nije moguće obuhvatiti sve situacije koje se mogu pojaviti. Tijekom preispitivanja kvalitete svake revizije potrebno je osigurati da su potkrijepljeni opći zaključci

o sustavu i da je predloženo revizorsko mišljenje u skladu s nalazima revizije i primjereno obrazloženo i potkrijepljeno dokumentima.

Smjernice su popraćene četirima prilogima: U Prilogu I. navedeni su ključni zahtjevi i odgovarajući kriteriji za ocjenjivanje za svaki ključni zahtjev. U Prilogima II. i III. prikazane su sažete tablice koje bi trebali upotrebljavati revizori i koje služe kao okvir za donošenje općeg mišljenja o usklađenosti pojedinog sustava s ključnim regulatornim zahtjevima za razdoblje 2014. – 2020. U Prilogu IV. prikazana je tablica u kojoj se povezuju kriteriji za imenovanje i ključni zahtjevi.

2. SMJERNICE

2.1. Ključni zahtjevi i kriteriji za ocjenjivanje

U Prilogu I. navedeno je 18 ključnih zahtjeva za sustave upravljanja i kontrole i kriteriji za ocjenjivanje njihova funkcioniranja.

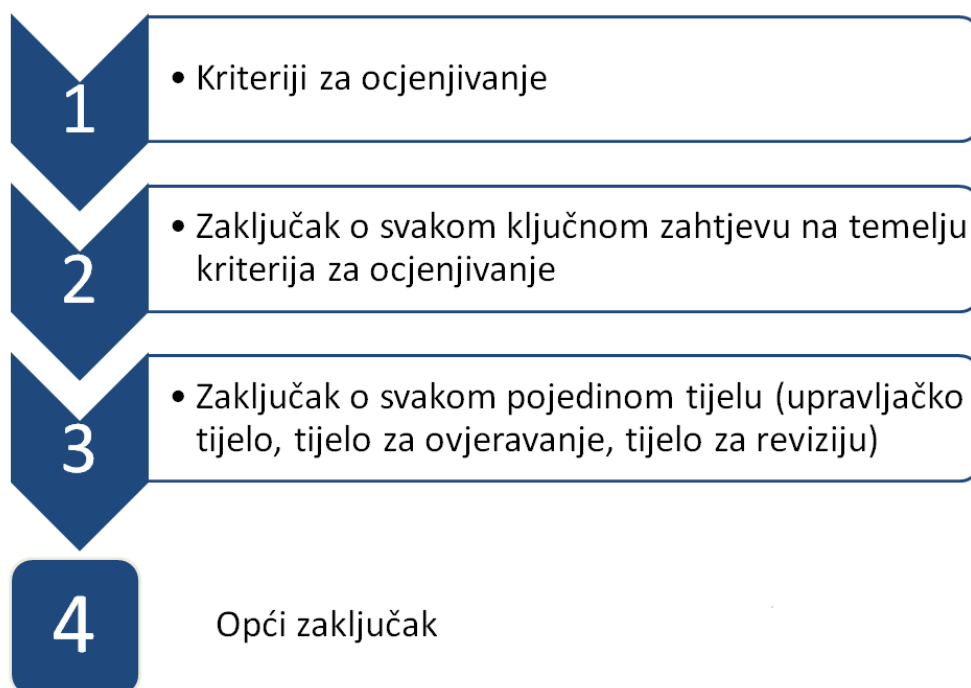
Oni se odnose na sljedeće:

1. upravljačko tijelo i posrednička tijela na koja su prenesene funkcije (8 ključnih zahtjeva s 36 kriterija za ocjenjivanje);
2. tijelo za ovjeravanje i posrednička tijela na koja su prenesene funkcije (5 ključnih zahtjeva s 18 kriterija za ocjenjivanje);
3. tijelo za reviziju i sva revizorska tijela koja izvršavaju reviziju u njegovo ime (5 ključnih zahtjeva s 27 kriterija za ocjenjivanje).

Za svaki ključni zahtjev opisani su kriteriji za ocjenjivanje. Neusklađenost s tim kriterijima upućuje na nedostatke u sustavu, a time i na rizik od nepravilnih izdataka koji se ovjeravaju za Komisiju i od pretjeranih iznosa nadoknade isplaćenih državama članicama.

2.2. Koraci u postupku ocjenjivanja

Ocjenjivanje sustava upravljanja i kontrole odvija se prema sljedećem rasporedu:

Važno je naglasiti da su u svim koracima postupka ocjenjivanja profesionalna prosudba revizora i učinkovita kontrola kvalitete od ključne važnosti za osiguranje dosljednosti

rezultata revizije.

U cilju postizanja visoke razine osiguranja i oblikovanja mišljenja o funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole, moraju se provoditi revizije sustava, uključujući ispitivanje usklađenosti ključnih kontrola u ključnim tijelima. Takvo ispitivanje usklađenosti trebalo bi se provoditi za niz projekata, transakcija na razini upravljačkog tijela, tijela za ovjeravanje, njihovih posredničkih tijela i tijela za reviziju.

Ispitivanjima kontrola na razini tijela za ovjeravanje i posredničkih tijela može se također pridonijeti reviziji računa (članak 29. stavak 3. CDR-a).

O metodologiji koja će se upotrebljavati za odabir uzorka za ispitivanje kontrola (kao što je atributivno uzorkovanje ili prosuđivački odabir) treba odlučiti tijelo za reviziju (u slučaju država članica) ili Komisija. Kada u okviru istog programa djeluje velik broj posredničkih tijela, za ispitivanje ključnih kontrola može se odabrati odgovarajući uzorak tih posredničkih tijela. Uzorak posredničkih tijela trebao bi se odabrati na temelju odgovarajuće procjene rizika, vodeći računa o elementima kao što je profil rizičnosti operacija u okviru posredničkog tijela, količina sredstava, složenost i/ili novost operacija, izmjene ustrojstvene strukture, stručnost osoblja i slično. U svakom slučaju, u skladu s revizorskim normama, revizor u svom izvješću o reviziji određuje područje primjene revizije i odnosi li se njegov zaključak na dio sustava ili na sustav u cjelini.

Metodologija koja se upotrebljava za utvrđivanje veličine uzorka za ispitivanje kontrola trebala bi biti u skladu s međunarodno prihvaćenim revizorskim normama (INTOSAI, IFAC ili IIA).

Rezultati tih ispitivanja u kombinaciji s ostalim kvalitativnim elementima i revizijskim postupcima čine osnovu za ocjenjivanje.

Revizori bi zatim trebali donijeti svoje zaključke za svaki korak (tj. najprije za svaki kriterij za ocjenjivanje, a zatim za svaki ključni zahtjev, te za svako tijelo i za opći zaključak o sustavu upravljanja i kontrole) na temelju sljedećih kategorija:

Kategorija 1: **Dobro funkcionira; nema potrebe za unaprjeđenjima ili su potrebna samo manja unaprjeđenja.** Nema nedostataka ili su utvrđeni samo manji nedostaci. Ti nedostaci nemaju učinka ili imaju neznatan učinak na funkcioniranje ocjenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava.

Kategorija 2: **Funkcionira, ali su potrebna neka unaprjeđenja.** Utvrđeni su neki nedostaci. Ti nedostaci imaju umjeren učinak na funkcioniranje ocjenjenih ključnih zahtjeva/ tijela/sustava. Sastavljene su preporuke koje tijelo nad kojim je izvršena revizija mora provoditi.

Kategorija 3: **Djelomično funkcionira; potrebna su znatna unaprjeđenja.** Utvrđeni su znatni nedostaci zbog kojih su fondovi izloženi nepravilnostima. To ima znatan učinak na učinkovito funkcioniranje ključnih zahtjeva/tijela/sustava.

Kategorija 4: **U osnovi ne funkcionira.** Utvrđeni su brojni i/ili opsežni nedostaci zbog kojih su fondovi izloženi nepravilnostima. Učinak na učinkovito funkcioniranje ocijenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava znatan je – ocijenjeni ključni zahtjevi/tijela/sustav funkcioniraju loše ili uopće ne funkcioniraju.

Svrha je Priloga II. i III. olakšati postupak ocjenjivanja za svaki korak.

2.2.1. Kriteriji za ocjenjivanje

Prvi se korak sastoji od evaluacije kriterija za ocjenjivanje za svaki ključni zahtjev utvrđujući koja od prethodno navedene četiri kategorije najbolje odgovara svakom kriteriju za ocjenjivanje za program nad kojim se vrši revizija.

U cilju osiguranja transparentnog i objektivnog ocjenjivanja svakog kriterija treba

upotrebljavati Prilog II.

Važno je naglasiti da bi kod kategorizacije svakog kriterija za ocjenjivanje revizori trebali primjenjivati profesionalnu prosudbu uzimajući u obzir ostale dostupne dokaze revizije koje je također potrebno analizirati. Ti dokazi o reviziji mogu uključivati sve kumulativno znanje o reviziji, uključujući informacije stečene preispitivanjem opisa sustava, mišljenja i izvješće o reviziji imenovanja, priručnike o postupcima, funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole, upite ili razgovore u tijelima koja sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole.

2.2.2. Zaključak o svakom ključnom zahtjevu

Drugi se korak sastoji od donošenja zaključka o svakom ključnom zahtjevu na temelju kriterija za ocjenjivanje koji su prethodno evaluirani u 1. koraku. U načelu je za evaluaciju ključnih zahtjeva odlučujući čimbenik opći učinak na razinu osiguranja. U ovom kontekstu treba postaviti sljedeća pitanja:

- Koji je učinak neusklađenosti ili djelomične usklađenosti s određenim kriterijem za ocjenjivanje ili ključnim zahtjevom na utvrđivanje pogrešaka, nepravilnosti i na sustav upravljanja i kontrole?
- Postoji li u slučaju njegova nepostojanja veća vjerojatnost da nepravilni ili nezakoniti izdaci neće biti spriječeni, otkriveni i/ili primjereno ispravljeni?

Sljedeće smjernice navode se kao primjeri mogućih rezultata za ovaj korak (nakon kombinacije ispitivanja ključnih kontrola s ostalim kvalitativnim elementima):

- Ako se jedan ili više kriterija za ocjenjivanje nalaze u kategoriji 3 ili 4, revizor može razumno zaključiti da se ključni zahtjev ne može razvrstati u kategoriju 1, a najvjerojatnije ni u kategoriju 2.
- Ako je većina kriterija za ocjenjivanje u istoj kategoriji, revizor može razumno zaključiti da je time osigurana čvrsta osnova za razvrstavanje ključnog zahtjeva u istu kategoriju.
- Opće je pravilo da se ključni zahtjev ne može razvrstati povoljnije od najlošijeg kriterija za ocjenjivanje uz moguću iznimku sljedećih kriterija za ocjenjivanje:

Upravljačko tijelo

2.3. Evidentiraju se svi primljeni zahtjevi. Zahtjevi se evidentiraju po primitku, dokaz o primitku dostavlja se svakom podnositelju zahtjeva i vodi se evidencija o statusu odobrenja svakog zahtjeva.

2.5. Odluke o prihvaćanju ili odbacivanju zahtjeva i projekata trebala bi donijeti odgovarajuća osoba ili tijelo, rezultati bi trebali biti dostavljeni pisanim putem te bi trebali biti jasno navedeni razlozi za prihvaćanje ili odbacivanje zahtjeva. Potrebno je objaviti žalbeni postupak i povezane odluke.

5.3. Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava čuvanje svih dokumenata koji su potrebni za osiguranje odgovarajućeg revizorskog traga u skladu sa zahtjevima članka 140. CPR-a, tj. u odnosu na raspoloživost dokumentacije.

Tijelo za ovjeravanje

11.3. Osigurati odgovarajući revizorski trag evidentiranjem i pohranjivanjem računovodstvene evidencije za sve operacije u računalnom obliku kojim se podržavaju svi podaci potrebni za izradu zahtjeva za plaćanje i računa. Revizorski trag u tijelu za ovjeravanje trebao bi omogućiti usklađivanje izdataka prijavljenih Komisiji s izjavama o izdacima zaprimljenima od upravljačkog ili posredničkog tijela.

13.5. Primjereni postupci za osiguranje pravovremenog izvješćivanja Komisije o izvršenju proračuna EU-a u skladu s člankom 59. stavkom 5. točkom (a) Financijske uredbe.

Tijelo za reviziju

18.5. Godišnjim izvješćem o kontroli za računovodstvenu godinu i revizorskim mišljenjem trebale bi biti obuhvaćene sve države članice uključene u programe u okviru cilja ETC-a.

Revizori će zaključke donositi na temelju svoje profesionalne prosudbe i mogućih ublažavajućih čimbenika. Potrebno je osigurati odgovarajuće dokaze o reviziji i unijeti ih u spis o reviziji.

2.2.3. Zaključak o svakom pojedinom tijelu

U trećem se koraku donosi zaključak o svakom tijelu na temelju rezultata kategorizacije svakog ključnog zahtjeva u okviru 2. koraka. Trebali bi se upotrebljavati Prilozi II. i III. U Prilogu II. kombinira se ocjenjivanje po ključnim zahtjevima u cilju donošenja zaključka o svakom tijelu, a u Prilogu III., koji je „povezujuća tablica”, povezani su zaključci o svakom tijelu s općim zaključkom o sustavu (veza s 4. korakom).

Nije moguće predvidjeti sve kombinacije ocjena ključnih zahtjeva po tijelu koje bi mogle nastati. Međutim, svejedno se mogu dati sljedeće smjernice:

1. Svaki od ključnih zahtjeva mora se ocjenjivati neovisno o ostalima u okviru istog tijela. To znači da se nedostaci u jednom od ključnih zahtjeva u jednom tijelu ne mogu nadoknaditi drugim ključnim zahtjevom koji dobro funkcionira u istom tijelu. Kompenzacijske kontrole razmatraju se samo na razini opće ocjene sustava (4. korak).
2. Neki su ključni zahtjevi od presudne važnosti za zakonitost i pravilnost izdataka i odgovarajuće funkcioniranje relevantnog tijela. Kriteriji za utvrđivanje ozbiljnih nedostataka koji su definirani u članku 2. stavku 39. CPR-a utvrđeni su u članku 30. CDR-a i odnose se na sljedeće:
 - Upravljačko tijelo: ključni zahtjevi 2 (odabir operacija), 4 (provjere upravljanja) i 5 (revizorski trag za dokumente koji se odnose na izdatke i revizije).
 - Tijelo za ovjeravanje: ključni zahtjev 13 (priprema i potvrđivanje godišnjih računa).
 - Tijelo za reviziju: ključni zahtjevi 15 (revizije sustava), 16 (revizije operacija) i 18 (pouzdanost revizorsko mišljenje i priprema ACR-a).
3. Razvrstavanje sedam bitnih ključnih zahtjeva u kategoriju 1 ili 2 iz prethodne točke 2. imalo bi pozitivan utjecaj na opći zaključak.
4. Ako su jedan od bitnih ključnih zahtjeva iz prethodne točke 2. ili dva ili više ostalih ključnih zahtjeva za određeno tijelo razvrstani u kategorije 3 ili 4, to tijelo ne može se općenito ocijeniti tako da bude razvrstano u bolju kategoriju od kategorije 3 ili 4. Drugim riječima, nedostatak u bitnom ključnom zahtjevu ne može se poništiti boljom klasifikacijom ostalih ključnih zahtjeva predmetnog tijela.
5. Ako su neke od funkcija prenesene na posrednička tijela, potrebna je daljnja podjela Priloga II. i III. i primijenit će se isti kriteriji koji se upotrebljavaju u slučaju upravljačkog tijela/tijela za ovjeravanje kako bi se donio zaključak za posredničko tijelo i, na osnovu toga, opći zaključak o upravljačkom tijelu ili tijelu za ovjeravanje.

Revizori bi trebali na temelju profesionalne prosudbe donijeti odgovarajući zaključak o svakom tijelu evaluirajući opći zaključak u tablici u Prilogu III. ovim smjernicama.

2.2.4. Opći zaključak

U posljednjem koraku revizori povezuju zaključke o svakom tijelu i opći zaključak o sustavu upravljanja i kontrole programa utvrđujući ublažavajuće čimbenike i kompenzacijske kontrole koje možda postoje u jednom tijelu i kojima se učinkovito umanjuje rizik u općem sustavu upravljanja i kontrole.

Na primjer, ako revizor zaključi da su provjere koje je izvršilo tijelo za ovjeravanje nepotpune ili nisu dovoljno učinkovite, ali su provjere upravljanja u upravljačkom tijelu (ili, ako su prenesene, u posredničkom tijelu) dobre kvalitete i učinkovite, time bi se mogao smanjiti rizik od ovjeravanja nepravilnih izdataka i njihova slanja Komisiji. Podsjećamo da je ključni zahtjev 4 (provjera upravljanja) najvažniji i prva linija obrane sustava upravljanja i kontrole od nepravilnosti. Stoga je za ocjenjivanje rizika da će Komisija nadoknaditi nepravilne izdatke od ključne važnosti dobro ocijeniti funkcioniranje ovog ključnog zahtjeva. Važno je naglasiti da je prvo potrebno osigurati dokaz o ispravnom funkcioniranju tih kontrola prije nego što će se one moći uzeti u obzir kao ublažavajući čimbenik ili kompenzacijska kontrola. Još jedan primjer ublažavajućeg čimbenika, prije izdavanja revizorskog mišljenja, mogao bi biti provedeni akcijski plan kojim je učinkovito unaprijeđen sustav upravljanja i kontrole (za izbjegavanje budućih sličnih nepravilnosti) i kojim su ispravljene glavne nepravilnosti koje nisu prethodno otkrivene provjerama uzoraka ili provjerama upravljanja (financijski ispravci za prethodno prijavljene izdatke).

Revizor utvrđuje razinu preostalog rizika za pravilnost transakcija i donosi opći zaključak o usklađenosti svakog sustava s ključnim regulatornim zahtjevima. Trebao bi se upotrijebiti Prilog III.

1. U cilju osiguranja dosljednosti rezultata u svim koracima postupka, za opću evaluaciju sustava upotrebljavaju se iste kategorije kao za pojedinačne ključne zahtjeve i tijela.
2. Prije utvrđivanja razine preostalog rizika od nepravilnosti, revizor mora uzeti u obzir postojanje prethodno opisanih ublažavajućih čimbenika.

Opći zaključak o sustavu upravljanja i kontrole zatim služi kao osnova za određivanje razine osiguranja i za određivanje razine povjerenja za revizije operacija. Kada priprema godišnje izvješće o kontroli, objedinjavajući svoje zaključke o sustavu upravljanja i kontrole s rezultatima revizija operacija i računa, revizor može sastaviti revizorsko mišljenje o programu i preporučiti daljnje djelovanje, ako je potrebno.

Nadalje, države članice trebale bi iskoristiti reviziju za provedbu odredaba članka 124. stavka 5. CPR-a o obvezi praćenja ispunjenja kriterija za imenovanje. Kako bi se to olakšalo, u Prilogu IV. nalazi se tablica u kojoj se kriteriji za imenovanje povezuju s povezanim ključnim zahtjevima.

PRILOG I. – KLJUČNI ZAHTJEVI I KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE

U ovom su prilogu utvrđeni ključni elementi sustava upravljanja i kontrole i kriteriji za ocjenjivanje kojima se uzimaju u obzir minimalni zahtjevi primjenjivog pravnog okvira za razdoblje 2014. – 2020. Ključni elementi, strukturirani po tijelu, oni su koji su određeni i koji su od ključne važnosti za osiguranje zakonitosti i pravilnosti izdataka i stvarnosti operacija uključenih u programe koji se financiraju iz ESIF-a (osim EPFRR-a) u skladu s CPR-om.

1. Ključni zahtjevi u pogledu upravljačkog tijela i njegovih posredničkih tijela

Ključni zahtjev 1: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu.

(članak 72. točke (a), (b), (e) i (h), članak 122. stavak 2., članak 123. stavci 1. i 6., članak 125. stavak 1. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

1.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija (organigram, indikativni broj radnih mjesta, kvalifikacije i potrebno iskustvo, opisi radnih mjesta), uključujući postojanje službenog dokumentiranog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje je upravljačko tijelo prenijelo na posrednička tijela.

1.2. Na različitim razinama i na različitim radnim mjestima u upravljačkom tijelu i posredničkim tijelima postoji potrebno stručno osoblje s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuća rješenja za rad s vanjskim suradnicima, ako postoje.

1.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija u organizaciji upravljačkog tijela, ako je potrebno, a posebno u slučaju kada je država članica odlučila zadržati funkciju ovjeravanja u istoj administrativnoj strukturi kao upravljačko tijelo, te između upravljačkog i ostalih tijela u sustavu upravljanja i kontrole (tijela za ovjeravanje ili njegovih posredničkih tijela, tijela za reviziju ili ostalih revizorskih tijela).

1.4. Postoje potpuni i primjereni postupci i priručnici koji se po potrebi ažuriraju i obuhvaćaju sve ključne aktivnosti u okviru upravljačkih i posredničkih tijela, uključujući postupke izvješćivanja i praćenja nepravilnosti i postupke za povrat nepropisno isplaćenih iznosa.

1.5. Uspostavljeni su primjereni postupci i rješenja za učinkovito praćenje i nadzor zadaća prenesenih na posrednička tijela putem odgovarajućih mehanizama izvješćivanja (preispitivanje metodologije posredničkih tijela, redovita revizija rezultata o kojima je izvijestilo posredničko tijelo, uključujući, ako je moguće, ponavljanje na temelju uzorka aktivnosti koje je izvršilo posredničko tijelo).

1.6. Uzimajući u obzir načelo razmjernosti, okvir kojim se osigurava obavljanje odgovarajućeg postupka upravljanja rizikom prema potrebi, a posebno u slučaju značajnih izmjena aktivnosti i promjena u strukturama za upravljanje i kontrolu.

Ključni zahtjev 2: Odgovarajući odabir operacija

(članak 72. točka (c) i članak 125. stavak 3. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

2.1. Upravljačko tijelo izradilo je sljedeće primjerene postupke za odabir i kriterije koje mora odobriti odbor za praćenje:

- a. postupke kojima se osigurava doprinos operacija ostvarivanju specifičnih ciljeva i rezultata odgovarajućih prioriteta;

- b. postupke koji su nediskriminirajući i transparentni;
- c. postupke kojima se uzima u obzir promicanje ravnopravnosti između muškaraca i žena i načela održivog razvoja utvrđena u člancima 7. i 8. CPR-a.

2.2. Objavljaju se pozivi na podnošenje zahtjeva⁴.

Pozivi na podnošenje zahtjeva oglašavaju se kako bi bili dostupni svim mogućim korisnicima i sadržavaju jasan opis postupka odabira i prava i obveze korisnika.

2.3. Evidentiraju se svi zaprimljeni zahtjevi.

Zahtjevi se evidentiraju po primitku, dokaz o primitku dostavlja se svakom podnositelju zahtjeva i vodi se evidencija o statusu odobrenja svakog zahtjeva.

2.4. Svi zahtjevi ili projekti evaluiraju se u skladu s primjenjivim kriterijima.

Evaluacija je nediskriminirajuća i provodi se dosljedno. Upotrebljavaju se kriteriji i bodovi koji su u skladu s onima koje je odobrio odbor za praćenje i koji su navedeni u pozivu.

Upravljačko tijelo osigurava potrebnu stručnost i neovisnost evaluatora koji sudjeluju u postupku ocjenjivanja zahtjeva ili projekata.

Uz to, upravljačko tijelo trebalo bi posebno preispitati sljedeće:

- a. nalazi li se odabrana operacija unutar područja primjene predmetnih fondova i može se pripisati kategoriji intervencije;
- b. ima li korisnik administrativnu, financijsku i operativnu sposobnost ispuniti uvjete za financiranje;
- c. ako je operacija započela prije podnošenja zahtjeva za financiranje, provodi li se ona u skladu s primjenjivim zakonodavstvom;
- d. uključuju li operacije koje su odabrane za potporu aktivnosti koje su bile dio operacije koja je, ili je trebala biti, podložna postupku povrata sredstava nakon premještanja proizvodnih aktivnosti izvan programskog područja.

Treba primjereno dokumentirati sve faze evaluacije.

2.5. Odluke o prihvaćanju ili odbacivanju zahtjeva ili projekata trebala bi donijeti odgovarajuće ovlaštena osoba u odgovornom imenovanom tijelu, rezultati bi trebali biti dostavljeni kandidatu u pisanom obliku u obliku sporazuma ili odluke (ili sličnog dokumenta) i trebali bi biti navedeni razlozi za prihvaćanje ili odbacivanje. Potrebno je objaviti žalbeni postupak i povezane odluke.

Ključni zahtjev 3: Primjerene informacije korisnicima

(članak 125. stavak 3. točka (c) CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

3.1. Učinkovito obavješćivanje korisnika o njihovim pravima i obvezama, a posebno o nacionalnim pravilima prihvatljivosti koja su utvrđena za program, primjenjivim pravilima EU-a o prihvatljivosti, posebnim uvjetima za potporu svakoj operaciji u pogledu proizvoda ili usluga koje treba dostaviti temeljem operacije, planu financiranja, roku za izvršenje, zahtjevima koji se odnose na odvojeno računovodstvo i odgovarajućim računovodstvenim kodovima, informacijama koje treba čuvati i priopćiti. Također moraju biti jasno izražene i priopćene obveze o informiranju i promidžbi.

⁴ Nije primjenjivo u slučaju izravne raspodjele sredstava EU-a na određene nacionalne, regionalne ili lokalne projekte

3.2. Postojanje jasnih i nedvosmislenih nacionalnih pravila prihvatljivosti utvrđenih za program.

3.3. Postojanje strategije kojom će se osigurati da korisnici imaju pristup nužnim informacijama i dobiju odgovarajuće smjernice (letci, knjižice, seminari, radionice, *web*-mjesto itd.).

Ključni zahtjev 4: Primjerene provjere upravljanja

(članak 72. točke (c) i (h), članak 125. stavak 4. točka (a), stavak 5. i stavak 6. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

4.1. Provjere upravljanja uključuju sljedeće:

- a. Administrativne provjere svakog zahtjeva za nadoknadu koji podnose korisnici: svi zahtjevi za nadoknadu koje su podnijeli korisnici trebali bi biti podvrgnuti administrativnim provjerama upravljačkog tijela ili njegovih posredničkih tijela prije ovjeravanja i trebali bi uključivati ispitivanje samog zahtjeva i relevantne priložene popratne dokumentacije. Opseg i vrsta popratne dokumentacije koja će se tražiti od korisnika za provjeru temelji se na procjeni rizika za svaku vrstu spisa ili korisnika;
- b. Provjere na licu mjesta operacija upravljačkog tijela i njegovih posredničkih tijela potrebno je provoditi kada je provedba projekta već u naprednoj fazi, u smislu fizičkog i financijskog napretka (npr. za mjere izobrazbe).

4.2. Provjere na licu mjesta pojedinih operacija može provoditi upravljačko tijelo ili njegova posrednička tijela na temelju uzoraka. Učestalost i pokrivenost provjera na licu mjesta trebale bi biti razmjerne iznosu javne potpore operaciji i razini rizika koju je utvrdilo upravljačko tijelo ili njegova posrednička tijela tijekom administrativnih provjera i koje je utvrdilo tijelo za reviziju za vrijeme revizija MCS-a u cjelini. U evidenciji bi trebala biti opisana korištena metoda uzorkovanja, trebale bi biti navedene odabrane operacije i pregled zaključaka provjera i utvrđenih nepravilnosti.

4.3. Trebali bi postojati pisani postupci i sveobuhvatni kontrolni popisi koji će se upotrebljavati za provjere upravljanja u cilju otkrivanja značajnih pogrešnih prikazivanja. To znači da bi kontrolnim popisom trebale biti obuhvaćene najmanje provjere sljedećeg:

- a. točnosti zahtjeva za povrat;
- b. prihvatljivosti razdoblja;
- c. usklađenosti s odobrenim projektom;
- d. usklađenosti s odobrenom stopom financiranja (ako je primjenjivo);
- e. usklađenosti s primjenjivim pravilima prihvatljivosti i pravilima EU-a i nacionalnim pravilima o javnoj nabavi, državnim potporama, okolišu, financijskim instrumentima, održivom razvoju, promidžbi, zahtjevima u vezi s jednakim mogućnostima i nediskriminacijom;
- f. stvarnosti projekta, uključujući fizički napredak proizvoda ili usluge i usklađenosti s uvjetima sporazuma o bespovratnim sredstvima i s pokazateljima izlaznih vrijednosti i rezultata;
- g. prijavljenih izdataka i postojanja i usklađenosti revizorskog traga za niz stavki izdataka;
- h. sustava odvojenog računovodstva ili odgovarajućeg računovodstvenog koda za sve transakcije koje se odnose na operaciju za operacije za koje je izvršen povrat na temelju stvarno nastalih prihvatljivih troškova. Tim sustavom odvojenog računovodstva ili odgovarajućim računovodstvenim kodovima omogućava se provjera

(1) točne dodjele izdataka koji se samo djelomično odnose na sufinanciranu operaciju i (2) određene vrste izdataka koji se smatraju prihvatljivima samo u određenim granicama ili u odnosu na druge troškove.

4.4. Treba čuvati dokaze o sljedećem:

- a. administrativnim provjerama i provjerama na licu mjesta, uključujući rad i ostvarene rezultate;
- b. praćenju otkrivenih nalaza.

Ova evidencija čini popratnu dokumentaciju i informacije na temelju kojih će upravljačko tijelo pripremiti godišnji sažetak.

4.5. Postojanje postupaka koje je odobrilo upravljačko tijelo kako bi se osiguralo da tijelo za ovjeravanje primi sve nužne informacije o provjerama koje su izvršene u svrhe ovjeravanja.

Provjere upravljanja trebale bi biti završene na vrijeme kako bi izdaci mogli biti ovjereni u izvješćima za određenu računovodstvenu godinu.

Ključni zahtjev 5: Uspostavljen je djelotvoran sustav kojim se osigurava da se svi dokumenti vezani uz izdatke i revizije čuvaju kako bi se osigurao prikladan revizorski trag

(članak 72. točka (g), članak 122. stavak 3., članak 140., članak 125. stavak 4. točka (d), članak 125. stavak 8. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

5.1. Čuva se detaljna računovodstvena dokumentacija i popratni dokumenti na odgovarajućoj razini upravljanja (kao što su tehničke specifikacije i financijski plan operacije, napredak u ostvarenju izlaznih vrijednosti i rezultata i izvješća o praćenju, dokumenti koji se odnose na zahtjeve, evaluaciju, odabir, odobravanja bespovratnih sredstava i natječajne postupke i postupke ugovaranja te izvješća o inspekcijama proizvoda i sufinanciranih usluga) i pružaju se informacije iz članka 25. stavka 1. CDR-a. Računovodstveni sustav omogućuje identifikaciju korisnika i ostalih uključenih tijela zajedno s opravdanjem za plaćanje.

5.2. Upravljačko tijelo čuva evidenciju o identitetu i mjestu gdje se nalaze tijela koja imaju popratne dokumente koji se odnose na izdatke i revizije. To uključuje sve dokumente koji su potrebni za odgovarajući revizorski trag, koji, u slučaju elektroničke razmjene podataka između korisnika i odgovarajućih tijela u skladu s člankom 122. stavkom 3. CPR-a, može biti u elektroničkom obliku.

5.3. Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava čuvanje svih dokumenata koji su potrebni za osiguranje odgovarajućeg revizorskog traga u skladu sa zahtjevima članka 140. CPR-a, odnosno, u odnosu na raspoloživost dokumentacije.

Ključni zahtjev 6: Pouzdan sustav za prikupljanje, bilježenje i pohranjivanje podataka za potrebe praćenja, evaluacije, financijskog upravljanja, provjere i revizije, uključujući veze s elektroničkim sustavom razmjene podataka s korisnicima

(članak 72. točka (d), članak 112. stavak 3., članak 122. stavak 3., članak 125. stavak 2. točke (a), (d) i (e), članak 125. stavak 4. točka (d), stavak 8. i članka 140. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

6.1. Postojanje računalnog sustava za prikupljanje, bilježenje i pohranjivanje podataka o svakoj operaciji propisanih Prilogom III. CDR-a, uključujući podatke koji se odnose na pokazatelje i postignuća i podatke o napretku programa u pogledu ispunjenja ciljeva koje je utvrdilo upravljačko tijelo u skladu s člankom 125. stavkom 2. točkom (a) CPR-a.

Ako operaciju podržava ESF, moraju biti navedeni podaci o pojedinim sudionicima i raščlamba podataka o pokazateljima po spolu, ako je potrebno.

6.2. Uspostavljeni su prikladni postupci za objedinjavanje podataka ako je to potrebno u svrhe evaluacije, revizija te za zahtjeve za plaćanje i račune, godišnje sažetke, godišnja izvješća o provedbi i završna izvješća, uključujući izvješća o financijskim podacima, koja su dostavljena Komisiji.

6.3. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za osiguranje:

- a. sigurnosti i održavanja računalnog sustava, cjelovitosti podataka uzimajući u obzir međunarodno prihvaćene standarde, kao što su primjerice ISO/IEC 27001:2013 i ISO/IEC 27002:2013, povjerljivosti podataka, provjere pošiljatelja i pohrane dokumenata i podataka, posebno u skladu s člankom 122. stavkom 3., člankom 125. stavkom 4. točkom (d), člankom 125. stavkom 8. i člankom 140. CPR-a i
- b. zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka.

Ključni zahtjev 7: Učinkovito provođenje razmjernih mjera za suzbijanje prijevара
(članak 72. točka (h), članak 122. stavak 2., članak 125. stavak 4. točka (c) CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

7.1. Prije početka provedbe programa, upravljačka tijela moraju obaviti procjenu rizika od prijevара u pogledu učinka i vjerojatnosti rizika od prijevара koje se odnose na ključne postupke u provedbi programa. Procjena rizika od prijevара trebala bi se u idealnom slučaju provoditi svake godine ili svake druge godine, ovisno o razini rizika. Rezultate procjene rizika od prijevара trebala bi potvrditi viša uprava upravljačkog tijela.

7.2. Mjere za suzbijanje prijevара moraju biti strukturirane oko četiri glavna elementa u ciklusu suzbijanja prijevара: sprječavanje, otkrivanje, ispravak i kazneni progon.

7.3. Uspostavljene su primjerene i razmjerne preventivne mjere, prilagođene posebnim situacijama, kako bi se preostali rizik od prijevара sveo na prihvatljivu razinu (kao što je izjava o misiji, etički kodeks, komunikacija s vrha, raspodjela odgovornosti, aktivnosti izobrazbe i podizanja svijesti, analiza podataka i ažurna svijest o znakovima upozorenja na prijevара i pokazateljima prijevара).

7.4. Uspostavljene su odgovarajuće mjere za otkrivanje znakova upozorenja i učinkovito se provode.

7.5. Uspostavljene su odgovarajuće mjere za slučajeve kada postoji sumnja na prijevара kojima se osiguravaju jasni mehanizmi izvješćivanja o sumnjama na prijevара i kontroliraju nedostaci kojima se osigurava dovoljna koordinacija s tijelom za reviziju, nadležnim istražnim tijelima u državi članici, Komisijom i OLAF-om.

7.6. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za praćenje slučajeva sumnje na prijevара i povezanih povrata sredstava EU-a potrošenih prijevaram.

7.7. Uspostavljeni su daljnji postupci za preispitivanje postupaka, procedura ili kontrola povezanih s mogućom ili stvarnom prijevaram i na njima bi se trebale temeljiti naknadne revizije procjene rizika od prijevара.

Ključni zahtjev 8: Odgovarajući postupci za pripremu izjave o upravljanju i godišnjeg sažetka završnih izvješća o reviziji i provedenih kontrola

(članak 125. stavak 4. točka (e) CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

8.1. Uspostavljeni su primjereni postupci za pripremu godišnjeg sažetka kojima se osigurava:

- a. primjereno preispitivanje i praćenje završnih rezultata svih revizija i kontrola koje su izvršila nadležna tijela za svaki program, uključujući provjere upravljanja koje je izvršilo upravljačko tijelo ili posrednička tijela u njegovo ime i revizija koje je izvršilo tijelo za reviziju ili koje su izvršene pod njegovom nadležnošću i revizija EU-a;
- b. analiza prirode i opsega pogrešaka i nedostataka utvrđenih u sustavima i naknadno praćenje tih nedostataka (poduzete ili planirane korektivne mjere);
- c. provedba preventivnih i korektivnih radnji kada su utvrđene sustavne pogreške.

8.2. Izjava o upravljanju trebala bi se temeljiti na godišnjem sažetku i trebala bi biti sastavljena na temelju modela iz odgovarajuće Provedbene uredbe Komisije.

8.3. Potrebno je primjereno evidentirati aktivnosti provedene u okviru priprema godišnjeg sažetka i izjave o upravljanju.

8.4. Godišnji sažetak i izjava o upravljanju te odgovarajući popratni dokumenti i informacije stavljaju se pravovremeno na raspolaganje tijelu za reviziju za potrebe procjene.. U tu su vrhu utvrđeni odgovarajući unutarnji rokovi.

2. Ključni zahtjevi u pogledu tijela za ovjeravanje i njegovih posredničkih tijela

Ključni zahtjev 9: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu

(članak 72. točke (a), (b) i (e), članak 123. stavci 2. i 6., članak 126. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

Trebao bi postojati:

9.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija (organigram, okvirni broj radnih mjesta, kvalifikacije i potrebno iskustvo, opisi radnih mjesta), uključujući postojanje službenog dokumentiranog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje je tijelo za ovjeravanje prenijelo na posrednička tijela.

9.2. Na različitim razinama i različitim radnim mjestima u tijelu za ovjeravanje postoji primjeren broj dovoljno kvalificiranih zaposlenika, s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuće sporazume s vanjskim suradnicima, ako postoje.

9.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija u organizaciji tijela za ovjeravanje, ako je potrebno, a posebno u slučaju kada je država članica odlučila zadržati funkciju ovjeravanja u istoj administrativnoj strukturi kao upravljačko tijelo, te između tijela za ovjeravanje i ostalih tijela u MCS-u (upravljačkog tijela i njegovih posredničkih tijela, tijela za reviziju i ostalih revizorskih tijela).

9.4. Postoje potpuni i primjereni postupci i priručnici koji se po potrebi ažuriraju i obuhvaćaju sve ključne aktivnosti u okviru tijela za ovjeravanje i posredničkih tijela, uključujući postupke izvješćivanja i praćenja nepravilnosti (nepravilnosti koje prijavljuju posrednička tijela ili otkrivanju tijela za ovjeravanje) i postupke za povrat nepropisno isplaćenih iznosa.

9.5. Uspostavljeni su primjereni postupci i rješenja za učinkovito praćenje i nadzor zadaća prenesenih na posrednička tijela putem odgovarajućih mehanizama izvješćivanja (preispitivanje metodologije posredničkih tijela, redovita revizija rezultata o kojima je izvijestilo posredničko tijelo, uključujući, ako je moguće, ponavljanje na temelju uzorka aktivnosti koje je izvršilo posredničko tijelo).

9.6. Uzimajući u obzir načelo razmjernosti, okvir kojim se osigurava obavljanje odgovarajućeg

postupka upravljanja rizikom prema potrebi, a posebno u slučaju značajnih izmjena aktivnosti i/ili promjena u strukturama za upravljanje i kontrolu.

Ključni zahtjev 10: Odgovarajući postupci za pripremu i podnošenje zahtjeva za isplatom

(članak 126. točke (a), (e) i (f) CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

10.1. Odgovarajući postupci, ako je potrebno, kojima će se osigurati da se dobivaju i uzimaju u obzir odgovarajuće informacije od upravljačkog tijela i/ili njegovih posredničkih tijela o provjerama prvog stupnja izvršenima nad upravljanjem i rezultati revizija koje je provelo tijelo za reviziju ili koje su provedene pod njegovom nadležnosti.

- a. Jasan opis posebnih informacija koje su potrebne za postupak ovjeravanja od upravljačkog tijela i tijela za reviziju trebao bi se odražavati u dogovorenom postupku kojim će se osigurati da se redovito i pravovremeno primaju relevantne informacije.
- b. Osiguravanje, za potrebe ovjeravanja, da je tijelo za ovjeravanje primilo svu potrebnu popratnu dokumentaciju, uključujući ažurirane relevantne informacije o rezultatima provjera prvog stupnja izvršenima nad upravljanjem koje provode upravljačko tijelo i njegova posrednička tijela i izvješća o reviziji od tijela za reviziju ili tijela EU-a.
- c. Osiguravanje sustavne, pravovremene i dokumentirane revizije izvješća o napretku u provedbi koje je izradilo upravljačko tijelo i njegova posrednička tijela, uključujući reviziju rezultata provjera upravljanja prvog stupnja prije pripreme izjave o izdacima za Komisiju.
- d. Osiguravanje sustavne, pravovremene i dokumentirane revizije svih relevantnih primljenih izvješća o reviziji i uzimanje u obzir rezultata revizije prije pripreme izjave o izdacima za Komisiju.
- e. Osiguravanje da se rezultati ispitivanja provjera prvog stupnja i izvješća o reviziji na odgovarajući način uzmu u obzir kod donošenja zaključka o tome postoji li dovoljna osnova za ovjeravanje izdataka kao zakonitih i pravilnih.

10.2. Pisani postupci trebali bi uključivati detaljne provjere, jasne odgovornosti i protok rada za cijeli postupak ovjeravanja, uključujući odgovarajuće potvrđivanje poštovanjem „načela dvaju parova očiju” i nadzor tijela za ovjeravanje nad doprinosom njegovih posredničkih tijela ovom postupku ovjeravanja.

Ključni zahtjev 11: Vode se odgovarajuće računalne evidencije prijavljenih izdataka i odgovarajućih javnih doprinosa

(članak 126. točke (d), (g) CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

11.1. Vođenje primjerene računovodstvene evidencije o izdacima prijavljenima Komisiji u računalnom obliku.

11.2. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za održavanje točne i potpune računalne evidencije izdataka koje je upravljačko tijelo dostavilo na ovjeravanje, uključujući odgovarajući javni doprinos plaćen korisnicima.

11.3. Osigurati odgovarajući revizorski trag evidentiranjem i pohranjivanjem u računalnom obliku računovodstvene evidencije za sve operacije kojom su obuhvaćeni svi podaci potrebni

za izradu zahtjeva za plaćanje i računa. Revizorski trag u tijelu za ovjeravanje trebao bi omogućiti usklađivanje izdataka prijavljenih Komisiji s izjavama o izdacima zaprimljenima od upravljačkog tijela ili posredničkih tijela.

Ključni zahtjev 12: Odgovarajući i potpuni račun povrativih, povraćenih i povučenih iznosa.

(članak 72. točka (h), članak 137. stavak 1. točka (b), članak 137. stavak 2. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

12.1. Uspostavljeni su primjereni i učinkoviti postupci za čuvanje točne i potpune evidencije o povučenim i vraćenim iznosima tijekom računovodstvene godine, iznosima za povrat na kraju obračunske godine, provedenim povratima sredstava u skladu s člankom 72. točkom (h) i člankom 137. stavkom 1. točkom (b) CPR-a i da nepovrativi iznosi prikazani u računima odgovaraju iznosima unesenima u računovodstvene sustave.

12.2. Čuva se odgovarajuća računovodstvena evidencija kao dokaz da su izdaci izuzeti iz računa u skladu s člankom 137. stavkom 2. CPR-a, prema potrebi, i da su svi potrebni ispravci vidljivi u računima za predmetnu obračunsku godinu.

Ključni zahtjev 13: Odgovarajući postupci za pripremu i potvrđivanje potpunosti, točnosti i istinitosti računa

(članak 72. točka (h), članak 126. točke (b), (c) i (h), članak 137. CPR-a, članak 59. stavak 5. točka (a) Financijske uredbe)⁵

Kriteriji za ocjenjivanje:

13.1. Potrebno je uspostaviti primjerene postupke za pripremu i potvrđivanje potpunosti, točnosti i istinitosti izvješća kojima će se osigurati da su izdaci navedeni u računima u skladu s primjenjivim pravom i da su nastali u pogledu operacija odabranih za financiranje u skladu s kriterijima koji se primjenjuju na program.

13.2. Primjereni postupci kojima će se osigurati da iznosi navedeni u računima odgovaraju međuplaćanjima prijavljenima u računovodstvenoj godini nakon ispravaka administrativnih pogrešaka i odbijanja svih netočnih iznosa otkrivenih za vrijeme provjera upravljanja i revizija i iznosa povučenih ili vraćenih u predmetnoj računovodstvenoj godini i nakon privremenog povlačenja svih izdataka koji su u postupku procjene prihvatljivosti u trenutku pripreme računa.

13.3. Primjereni postupci kojima će se osigurati ispravan unos vraćenih iznosa, iznosa za povrat, iznosa povučenih iz prethodnih zahtjeva za međuplaćanje i nepovrativih iznosa u račune. Postupkom bi se trebalo osigurati praćenje povrativih i povučenih iznosa nakon ukidanja dijela ili cijelog doprinosa za operaciju. Vraćeni se iznosi ponovo uplaćuju prije zatvaranja programa tako da ih se oduzme od sljedeće izjave o izdacima

13.4. Izvješća se pravovremeno dostavljaju upravljačkom tijelu i tijelu za reviziju na ocjenjivanje. U tu su vrhu utvrđeni odgovarajući unutarnji rokovi.

13.5. Primjereni postupci za osiguranje pravovremenog izvješćivanja Komisije o računima u skladu s člankom 59. stavkom 5. Financijske uredbe.

⁵ Ako je primjenjivo, treba uzeti u obzir i smjernice o računima.

3. Ključni zahtjevi u pogledu tijela za reviziju

Ključni zahtjev 14: Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi kojima se osigurava da sva druga tijela koja obavljaju revizije u skladu s revizijskom strategijom programa imaju potrebnu razinu neovisnosti u svom djelovanju te da poštuju međunarodno prihvaćene revizorske norme

(članak 72. točke (a), (b) i (e), članak 123. stavci 4. i 5. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

14.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija u skladu s revizorskom strategijom (organigram, planirana sredstva, potrebne kvalifikacije i iskustvo, zahtjevi za izobrazbu itd.), uključujući postojanje službenog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje izvršavaju druga revizorska tijela pod nadzorom tijela za reviziju.

14.2. Potreban broj stručnog osoblja za ispunjenje svih zahtjeva s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuća rješenja za rad s vanjskim suradnicima, ako postoje.

14.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija između tijela za reviziju (i drugih revizorskih tijela ako je primjenjivo) i ostalih tijela u sustavu upravljanja i kontrole (upravljačkog tijela, tijela za ovjeravanje i njihovih posredničkih tijela), u skladu s člankom 72. točkama (a) i (b) i člankom 123. stavcima 4. i 5. CPR-a (vidjeti također Smjernice komisije o imenovanju i revizorskoj strategiji).

14.4. Potpuni i primjereni postupci i priručnici utemeljeni na međunarodno prihvaćenim revizorskim normama, uključujući unutarnji pregled kvalitete, i, ako je potrebno, postupaka za praćenje i nadzor učinkovitosti zadaća prenesenih na druga revizorska tijela na temelju primjerenih mehanizama za izvješćivanje.

Ključni zahtjev 15: Primjerene revizije sustava

(članak 72. točka (f) i članak 127. stavak 1. CPR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

15.1. Revizije sustava izvršavaju se u skladu s posljednjom ažuriranom revizorskom strategijom, temelje se na jasno opisanoj metodologiji revizije, uključujući odgovarajuću analizu rizika i međunarodno prihvaćene revizorske norme.

15.2. Područjem primjene revizije obuhvaćeni su ključni zahtjevi sustava upravljanja i kontrole u odgovarajućim tijelima (upravljačko tijelo, tijelo za ovjeravanje i posrednička tijela). Područje primjene revizije uključuje, među ostalim, provjeru osiguravaju li nadležna tijela usklađenost s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima o javnoj nabavi, državnim potporama, okolišu, financijskim instrumentima, održivom razvoju, promidžbi, zahtjevima u vezi s jednakim mogućnostima i nediskriminacijom, pouzdanosti podataka koji se odnose na pokazatelje izlaznih vrijednosti i postignuća i o napretku programa u pogledu ispunjenja ciljeva.

15.3. Sve faze revizije sustava ispravno se dokumentiraju. Postoji primjeren i potpun kontrolni popis o provjerama svih ključnih zahtjeva sustava upravljanja i kontrole.

15.4. Postoje učinkoviti postupci za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat izvješća o reviziji.

15.5. Postoji dovoljno dokaza za provjeru uspostave razine osiguranja koja je ostvarena iz sustava.

Ključni zahtjev 16: Primjerene revizije operacija

(članak 72. točka (f) i članak 127. CPR-a, članci 27. i 28. CDR-a)

Kriteriji za ocjenjivanje:

16.1. Postoji opis odobrene metodologije za odabir operacija kojim su obuhvaćeni metoda uzorkovanja, jedinica za uzorkovanje, parametri za uzorkovanje, rezultati stupnja povjerenja ostvareni iz revizije sustava (ili, u početnoj fazi, aktivnosti iz postupka ovjeravanja) uključujući planiranu razinu materijalnosti, u skladu s člankom 127. stavkom 1. CPR-a i člankom 28. CDR-a (vidjeti također smjernice Komisije o uzorkovanju).

16.2. Revizijama operacija uzimaju se u obzir međunarodno prihvaćene revizorske norme i provode se u skladu s revizorskom strategijom.

16.3. Revizije operacija izvršavaju se na temelju popratnih dokumenata koji čine revizorski trag i njima se provjerava zakonitost i pravilnost izdataka prijavljenih Komisiji, čime su obuhvaćeni najmanje sljedeći elementi utvrđeni u članku 27. CDR-a:

(a) operacija je odabrana u skladu s kriterijima odabira za operativni program, nije bila fizički dovršena ili u potpunosti provedena prije nego što je korisnik podnio zahtjev za financiranjem u okviru operativnog programa, provedena je u skladu s odlukom o odobravanju i ispunjava sve primjenjive uvjete vezane uz njezinu funkcionalnost i uporabu ili ciljeve koji se trebaju postići;

(b) izdaci koji su prijavljeni Komisiji odgovaraju računovodstvenoj evidenciji, a potrebni popratni dokumenti pružaju dokaz o primjerenom revizorskom tragu kako je utvrđeno u članku 25. ove Uredbe;

(c) za izdatke prijavljene Komisiji u skladu s člankom 67. stavkom 1. točkama (b) i (c) i člankom 109. CPR-a i člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1304/2013 (ESF) isporučena su ostvarenja i rezultati kojima su opravdane isplate korisniku, podaci o sudionicima ili druga evidencija koja se odnosi na ostvarenja i rezultate odgovaraju informacijama koje su dostavljene Komisiji, a potrebni popratni dokumenti pružaju dokaz o primjerenom revizorskom tragu kako je utvrđeno u članku 25. ove Uredbe.

(d) da je korisniku plaćen javni doprinos u skladu s člankom 132. stavkom 1. CPR-a.

16.4. Revizije operacija uključuju, ako je primjenjivo, provjeru na licu mjesta fizičke provedbe operacije.

16.5. Revizijama operacija provjerava se točnost i potpunost odgovarajućeg izdatka koje je tijelo za ovjeravanje zabilježilo u svom računovodstvenom sustavu i usklađenost revizorskog traga na svim razinama.

16.6. Sve faze revizije operacija trebale bi biti ispravno evidentirane u radnim dokumentima (uključujući kontrolne popise) kojima se potvrđuju izvršena revizija, izrađena izvješća o reviziji i zaključci doneseni na temelju tog rada.

16.7. U skladu s člankom 27. stavkom 5. CDR-a, kada se čini da su otkriveni problemi sustavne prirode i stoga predstavljaju rizik za druge operacije u okviru operativnog programa, tijelo za reviziju osigurava da se provode daljnji pregledi, uključujući, ako je to potrebno, dodatne revizije kako bi se utvrdio razmjer takvih problema, te predlaže potrebne korektivne mjere.

16.8. Postoje učinkoviti postupci za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat revizije operacija.

Ključni zahtjev 17: Primjerene revizije računa

(članak 127. stavak 7. CPR-a, članak 29. CDR-a, članak 59. stavak 5. točke (a) i (b) Financijske uredbe)

Kriteriji za ocjenjivanje:

17.1. Revizije računa obavlja tijelo za reviziju u skladu s člankom 29. CDR-a (vidjeti i Smjernice komisije o reviziji računa) i revizorskom strategijom programa, a ona je usmjerena na procjenu ključnih zahtjeva za tijelo za ovjeravanje.

17.2. Za potrebe revizorskog mišljenja, a kako bi se mogao donijeti zaključak o točnosti i pravičnosti računa, tijelo za reviziju provjerava jesu li svi elementi propisani člankom 137. CPR-a ispravno uključeni u račune i odgovaraju li popratnoj računovodstvenoj evidenciji koju čuvaju sva relevantna tijela i korisnici. Tijelo za reviziju na temelju računa koje joj je pravovremeno dostavilo tijelo za ovjeravanje provjerava sljedeće:

(a) je li ukupni iznos prihvatljivog izdatka prijavljenog u skladu s člankom 137. stavkom 1. točkom (a) CPR-a usklađen s izdatkom i odgovarajućim javnim doprinosom uvrštenim u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji za relevantnu računovodstvenu godinu a, ako postoje razlike, da su u računima navedena odgovarajuća objašnjenja za iznose koji se usklađuju;

(b) odgovaraju li povučeni i vraćeni iznosi tijekom računovodstvene godine, iznosi za povrat na kraju računovodstvene godine, provedeni povrati sredstava u skladu s člankom 71. CPR-a i nepovrativi iznosi predstavljeni u računima iznosima unesenim u računovodstvene sustave tijela za ovjeravanje te jesu li utemeljeni na odlukama koje je donijelo nadležno upravljačko tijelo ili tijelo za ovjeravanje;

(c) je li izdatak izuzet iz računa u skladu s člankom 137. stavkom 2. CPR-a, ako je to primjenjivo, i jesu li sve tražene korekcije vidljive u računima za predmetnu računovodstvenu godinu;

(d) jesu li iznosi programskih doprinosa plaćenih financijskom instrumentu i predujmovi državne potpore uplaćeni korisnicima popraćeni informacijama dostupnima od upravljačkog tijela i tijela za ovjeravanje.

Provjere iz točaka (b), (c) i (d) mogu se provoditi na uzorku.

17.3. Revizijama računa uzimaju se u obzir međunarodno prihvaćene revizorske norme. Sve faze revizija računa moraju biti primjereno evidentirane u radnim dokumentima (uključujući kontrolne popise) kao dokaz o izvršenoj reviziji (za vrijeme revizije sustava, revizije operacija i završne dodatne provjere računa koje je tijelo za ovjeravanje dostavilo tijelu za reviziju), sastavljenim izvješćima o reviziji i zaključcima izvedenim iz tih aktivnosti.

17.4. Uspostavljeni su učinkoviti revizorski postupci na razini tijela za reviziju za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat revizije računa, uključujući ispravnu primjenu financijskih ispravaka u računima (kao dio praćenja rezultata revizije operacija).

Ključni zahtjev 18: Primjereni postupci za pružanje pouzdanog revizorskog mišljenja i za pripremu godišnjeg izvješća o kontroli

(članak 127. stavak 5. CPR-a, članak 59. stavak 5. točka (b) Financijske uredbe)

Kriteriji za ocjenjivanje:

18.1. Tijelo za reviziju uspostavilo je postupke kojima će se osigurati da su godišnja izvješća o kontroli i revizorska mišljenja pouzdana, da odražavaju zaključke izvedene iz revizija sustava, revizija operacija i revizija računa i da su u skladu s modelima utvrđenima u odgovarajućoj Provedbenoj uredbi Komisije (vidjeti i Smjernice Komisije o godišnjem izvješću o kontroli i revizorskom mišljenju).

18.2. Tijelo za reviziju uspostavilo je postupke kojima će se osigurati da se godišnje izvješće o kontroli i revizorsko izvješće dostave Komisiji do roka utvrđenog u članku 59. stavku 5. točki (b) Financijske uredbe.

18.3. Sve se otkrivene pogreške na odgovarajući način prijavljuju i rješavaju s obzirom na učestalost pogreške i revizorsko mišljenje.

18.4. Ako je ukupna predviđena učestalost pogrešaka iznad razine materijalnosti, tijelo za reviziju analizira njihov učinak i daje preporuke kako bi osiguralo poduzimanje korektivnih mjera u cilju postizanja prihvatljive preostale ukupne učestalosti pogrešaka.

18.5. Godišnje izvješće o kontroli i revizorsko mišljenje trebali bi obuhvaćati sve države članice uključene u programe u okviru cilja ETC-a.

PRILOG II.: EVALUACIJA KLJUČNOG ZAHTJEVA PREMA KRITERIJIMA ZA OCJENJIVANJE I NADLEŽNOM TIJELU

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTJEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
	Upravljačko tijelo/posredničko tijelo	
Članak 72. točke (a), (b), (e) i (h), članak 122. stavak 2., članak 123. stavci 1. i 6., članak 125. stavak 1. CPR-a	KZ 1) Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu	
KO	<p>1.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija (organigram, indikativni broj radnih mjesta, kvalifikacije i potrebno iskustvo, opisi radnih mjesta), uključujući postojanje službenog dokumentiranog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje je upravljačko tijelo prenijelo na posrednička tijela.</p> <p>1.2. Na različitim razinama i na različitim radnim mjestima u upravljačkom tijelu i posredničkim tijelima postoji potrebno stručno osoblje s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuća rješenja za rad s vanjskim suradnicima, ako postoje.</p> <p>1.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija u organizaciji upravljačkog tijela, ako je potrebno, a posebno u slučaju kada je država članica odlučila zadržati funkciju ovjeravanja u istoj administrativnoj strukturi kao upravljačko tijelo, te između upravljačkog i ostalih tijela u sustavu upravljanja i kontrole (tijela za ovjeravanje ili njegovih posredničkih tijela, tijela za reviziju ili ostalih revizorskih tijela).</p> <p>1.4. Postoje potpuni i primjereni postupci i priručnici koji se po potrebi ažuriraju i obuhvaćaju sve ključne aktivnosti u okviru upravljačkih i posredničkih tijela, uključujući postupke izvješćivanja i praćenja nepravilnosti i postupke za povrat nepropisno isplaćenih iznosa.</p> <p>1.5. Uspostavljeni su primjereni postupci i rješenja za učinkovito praćenje i nadzor zadaća prenesenih na posrednička tijela putem odgovarajućih mehanizama izvješćivanja (preispitivanje metodologije posredničkih tijela, redovita revizija rezultata o kojima je izvijestilo posredničko tijelo, uključujući, ako je moguće, ponavljanje na temelju uzorka aktivnosti koje je izvršilo posredničko tijelo).</p> <p>1.6. Uzimajući u obzir načelo razmjernosti, okvir kojim se osigurava obavljanje odgovarajućeg postupka upravljanja rizikom prema potrebi, a posebno u slučaju značajnih izmjena aktivnosti i/ili promjena u strukturama za upravljanje i kontrolu.</p>	
Članak 72. točka (c) i članak 125. stavak 3. CPR-a	K2) Odgovarajući odabir operacija	
KO	<p>2.1. Upravljačko tijelo izradilo je sljedeće primjerene postupke za odabir i kriterije koje mora odobriti odbor za praćenje: (a) postupke kojima se osigurava doprinos operacija ostvarivanju specifičnih ciljeva i rezultata odgovarajućih prioriteta; (b) postupke koji su nediskriminirajući i transparentni i (c) postupke kojima se uzima u obzir promicanje ravnopravnosti između muškaraca i žena i načela održivog razvoja utvrđena u člancima 7. i 8. CPR-a..</p> <p>2.2. Objavljuju se pozivi na podnošenje zahtjeva⁷. Pozivi na podnošenje zahtjeva oglašavaju se kako bi bili dostupni svim mogućim korisnicima i sadržavaju jasan opis postupka odabira i prava i obveze korisnika.</p> <p>2.3. Evidentiraju se svi zaprimljeni zahtjevi³. Zahtjevi se evidentiraju po primitku, dokaz o primitku dostavlja se svakom podnositelju zahtjeva i vodi se evidencija o statusu odobrenja svakog zahtjeva.</p> <p>2.4. Svi zahtjevi ili projekti evaluiraju se u skladu s primjenjivim kriterijima. Evaluacija je nediskriminirajuća i provodi se dosljedno. Upotrebljavaju se kriteriji i bodovi koji su u skladu s onima koje je odobrio odbor za praćenje i koji su navedeni u pozivu. Upravljačko tijelo osigurava potrebnu stručnost i neovisnost evaluatora koji sudjeluju u postupku ocjenjivanja zahtjeva/projekata [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama].</p> <p>2.5. Odluke o prihvaćanju ili odbacivanju zahtjeva ili projekata trebala bi donijeti odgovarajuće ovlaštena osoba u odgovornom imenovanom</p>	

⁶ Kategorije 1, 2, 3, 4 utvrđene u odjeljku 2.2. ovih smjernica i u Tablici 2. Priloga IV. Uredbi (EU) br. 480/2014.

⁷ Nije primjenjivo u slučaju izravne raspodjele sredstava EU-a na određene nacionalne, regionalne ili lokalne projekte

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
	tijelu, rezultati bi trebali biti dostavljeni kandidatu u pisanom obliku u obliku sporazuma ili odluke (ili sličnog dokumenta) i trebali bi biti navedeni razlozi za prihvatanje ili odbacivanje. Potrebno je objaviti žalbeni postupak i povezane odluke.	
Članak 125. stavak 3. točka (c) CPR-a	KZ 3) Primjerene informacije korisnicima	
KO	<p>3.1. Učinkovito obavješćivanje korisnika o njihovim pravima i obvezama, a posebno o nacionalnim pravilima prihvatljivosti koja su utvrđena za program, primjenjivim pravilima EU-a o prihvatljivosti, posebnim uvjetima za potporu svakoj operaciji u pogledu proizvoda ili usluga koje treba dostaviti temeljem operacije, planu financiranja, roku za izvršenje, zahtjevima koji se odnose na odvojeno računovodstvo i odgovarajućim računovodstvenim kodovima, informacijama koje treba čuvati i priopćiti. Također moraju biti jasno izražene i priopćene obveze o informiranju i promidžbi</p> <p>3.2. Postojanje jasnih i nedvosmislenih nacionalnih pravila prihvatljivosti utvrđenih za program.</p> <p>3.3. Postojanje strategije kojom će se osigurati da korisnici imaju pristup nužnim informacijama i dobiju odgovarajuće smjernice (letci, knjižice, seminari, radionice, <i>web</i>-mjesto itd.).</p>	
Članak 72. točke (c) i (h), članak 125. stavak 4. točka (a), stavak 5. i stavak 6. CPR-a	KZ 4) Primjerene provjere upravljanja	
KO	<p>4.1. Provjere upravljanja uključuju sljedeće: (a) Administrativne provjere svakog zahtjeva za nadoknadu koji podnose korisnici [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama]; (b) Provjere na licu mjesta operacija: provjere na licu mjesta operacija upravljačkog tijela i njegovih posredničkih tijela potrebno je provoditi kada je provedba projekta već u naprednoj fazi, u smislu fizičkog i financijskog napretka (npr. za mjere izobrazbe).</p> <p>4.2. Provjere na licu mjesta pojedinih operacija može provoditi upravljačko tijelo ili njegova posrednička tijela na temelju uzoraka. (Vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama).</p> <p>4.3. Trebali bi postojati pisani postupci i sveobuhvatni kontrolni popisi koji će se upotrebljavati za provjere upravljanja u cilju otkrivanja značajnih pogrešnih prikazivanja [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama].</p> <p>4.4. Treba čuvati dokaze o sljedećem: (a) administrativnim provjerama i provjerama na licu mjesta, uključujući rad i ostvarene rezultate; (b) praćenju utvrđenih nedostataka. Ova evidencija čini popratnu dokumentaciju i informacije na temelju kojih će upravljačko tijelo pripremiti godišnji sažetak.</p> <p>4.5. Postojanje postupaka koje je odobrilo upravljačko tijelo kako bi se osiguralo da tijelo za ovjeravanje primi sve nužne informacije o provjerama koje su izvršene u svrhe ovjeravanja. Provjere upravljanja trebale bi biti završene na vrijeme kako bi izdaci mogli biti ovjereni u izvješćima za određenu računovodstvenu godinu.</p>	
Članak 72. točka (g), članak 122. stavak 3., članak 140., članak 125. stavak 4. točka (d), članak 125. stavak 8. CPR-a	KZ 5) Uspostavljen je djelotvoran sustav kojim se osigurava da se svi dokumenti vezani uz izdatke i revizije čuvaju kako bi se osigurao prikladan revizorski trag	
KO	<p>5.1. Čuva se detaljna računovodstvena dokumentacija i popratni dokumenti na odgovarajućoj razini upravljanja (kao što su tehničke specifikacije i financijski plan operacije, napredak u ostvarenju izlaznih vrijednosti i rezultata i izvješća o praćenju, dokumenti koji se odnose na zahtjeve, evaluaciju, odabir, odobravanja bespovratnih sredstava i natječajne postupke i postupke ugovaranja te izvješća o inspekcijama proizvoda i sufinanciranih usluga) i pružaju se informacije iz članka 25. stavka 1. CDR-a. Računovodstveni sustav omogućuje identifikaciju korisnika i ostalih uključenih tijela zajedno s opravdanjem za plaćanje.</p> <p>5.2. Upravljačko tijelo čuva evidenciju o identitetu i mjestu gdje se nalaze tijela koja imaju popratne dokumente koji se odnose na izdatke i revizije. To uključuje sve dokumente koji su potrebni za odgovarajući revizorski trag, koji, u slučaju elektroničke razmjene podataka između korisnika i odgovarajućih tijela u skladu s člankom 122. stavkom 3. CPR-a, može biti u elektroničkom obliku.</p> <p>5.3. Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava čuvanje svih dokumenata koji su potrebni za osiguranje odgovarajućeg revizorskog traga u skladu sa zahtjevima članka 140. CPR-a, odnosno, u odnosu na raspoloživost dokumentacije.</p>	
Članak 72. točka (d), članak 112. stavak 3., članak 122. stavak 3., članak 125. stavak 2. točke (a), (d) i (e), članak 125. stavak 4. točka (d) i stavak 8. i članak 140. CPR-a	KZ 6) Pouzdan sustav za prikupljanje, bilježenje i pohranjivanje podataka za potrebe praćenja, evaluacije, financijskog upravljanja, provjere i revizije, uključujući veze s elektroničkim sustavom razmjene podataka s korisnicima	

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
KO	<p>6.1. Postojanje računalnog sustava za prikupljanje, bilježenje i pohranjivanje podataka o svakoj operaciji propisanih Prilogom III. CDR-a, uključujući podatke koji se odnose na pokazatelje i postignuća i podatke o napretku programa u pogledu ispunjenja ciljeva koje je utvrdilo upravljačko tijelo u skladu s člankom 125. stavkom 2. točkom (a) CPR-a. Ako operaciju podržava ESF, moraju biti navedeni podaci o pojedinim sudionicima i raščlamba podataka o pokazateljima po spolu, ako je potrebno.</p> <p>6.2. Uspostavljeni su prikladni postupci za objedinjavanje podataka ako je to potrebno u svrhe evaluacije, revizija te za zahtjeve za plaćanje i račune, godišnje sažetke, godišnja izvješća o provedbi i završna izvješća, uključujući izvješća o financijskim podacima, koja su dostavljena Komisiji.</p> <p>6.3. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za osiguranje: (a) sigurnosti i održavanja računalnog sustava, cjelovitosti podataka uzimajući u obzir međunarodno prihvaćene standarde, kao što su primjerice ISO/IEC 27001:2013 i ISO/IEC 27002:2013, povjerljivosti podataka, provjere pošiljatelja i pohrane dokumenata i podataka, posebno u skladu s člankom 122. stavkom 3., člankom 125. stavkom 4. točkom (d), člankom 125. stavkom 8. i člankom 140. CPR-a i (b) zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka.</p>	
Članak 72. točka (h), članak 122. stavak 2., članak 125. stavak 4. točka (e) CPR-a	KZ 7) Učinkovito provođenje razmjernih mjera za suzbijanje prijevара	
KO	<p>7.1. Prije početka provedbe programa, upravljačka tijela moraju obaviti procjenu rizika od prijevара u pogledu učinka i vjerojatnosti rizika od prijevара koje se odnose na ključne postupke u provedbi programa. Procjena rizika od prijevара trebala bi se u idealnom slučaju provoditi svake godine ili svake druge godine, ovisno o razini rizika. Rezultate procjene rizika od prijevара trebala bi potvrditi viša uprava upravljačkog tijela.</p> <p>7.2. Mjere za suzbijanje prijevара moraju biti strukturirane oko četiri glavna elementa u ciklusu suzbijanja prijevара: sprječavanje, otkrivanje, ispravak i kazneni progon.</p> <p>7.3. Uspostavljene su primjerene i razmjerne preventivne mjere, prilagodene posebnim situacijama, kako bi se preostali rizik od prijevара sveo na prihvatljivu razinu (kao što je izjava o misiji, etički kodeks, komunikacija s vrha, raspodjela odgovornosti, aktivnosti izobrazbe i podizanja svijesti, analiza podataka i ažurna svijest o znakovima upozorenja na prijevара i pokazateljima prijevара).</p> <p>7.4. Uspostavljene su odgovarajuće mjere za otkrivanje znakova upozorenja i učinkovito se provode.</p> <p>7.5. Uspostavljene su odgovarajuće mjere za slučajeve kada postoji sumnja na prijevара kojima se osiguravaju jasni mehanizmi izvješćivanja o sumnjama na prijevара i kontroliraju nedostaci kojima se osigurava dovoljna koordinacija s tijelom za reviziju, nadležnim istražnim tijelima u državi članici, Komisijom i OLAF-om.</p> <p>7.6. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za praćenje slučajeva sumnje na prijevара i povezanih povrata sredstava EU-a potrošenih prijevaram.</p> <p>7.7. Uspostavljeni su daljnji postupci za preispitivanje postupaka, procedure ili kontrola za praćenje povezanih s mogućom ili stvarnom prijevaram i na njima bi se trebale temeljiti naknadne revizije procjene rizika od prijevара.</p>	
Članak 125. stavak 4. točka (e) CPR-a	KZ 8) Odgovarajući postupci za pripremu izjave o upravljanju i godišnjeg sažetka završnih izvješća o reviziji i provedenih kontrola	
KO	<p>8.1. Uspostavljeni su primjereni postupci za pripremu godišnjeg sažetka kojima se osigurava: (a) primjereno preispitivanje i praćenje završnih rezultata svih revizija i kontrola koje su izvršila nadležna tijela za svaki program, uključujući provjere upravljanja koje je izvršilo upravljačko tijelo ili posrednička tijela u njegovo ime ili pod nadležnošću tijela za reviziju i revizija EU-a; (b) analiza prirode i opsega pogrešaka i nedostataka utvrđenih u sustavima i naknadno praćenje tih nedostataka (poduzete ili planirane korektivne mjere); (c) provedba preventivnih i korektivnih mjera kada su utvrđene sustavne pogreške.</p> <p>8.2. Izjava o upravljanju trebala bi se temeljiti na godišnjem sažetku i trebala bi biti sastavljena na temelju modela iz odgovarajuće Provedbene uredbe Komisije.</p> <p>8.3. Potrebno je primjereno evidentirati aktivnosti provedene u okviru priprema godišnjeg sažetka i izjave o upravljanju.</p> <p>8.4. Godišnji sažetak i izjava o upravljanju te odgovarajući popratni dokumenti i informacije stavljaju se pravovremeno na raspolaganje tijelima za reviziju za potrebe procjene. U tu su vrhu utvrđeni odgovarajući unutarnji rokovi.</p>	
	Tijelo za ovjeravanje/posredničko tijelo	
Članak 72. točke (a), (b) i (e), članak 123. stavci 2. i 6., članak 126. CPR-a)	KZ 9) Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi za izvješćivanje i praćenje u slučaju kada nadležno tijelo povjeri izvršavanje zadaća nekom drugom tijelu	
KO	9.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija (organigram, okvirni broj radnih mjesta, kvalifikacije i potrebno iskustvo, opisi radnih mjesta), uključujući postojanje službenog dokumentiranog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje je tijelo za ovjeravanje prenijelo na	

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTJEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
	<p>posrednička tijela.</p> <p>9.2. Na različitim razinama i različitim radnim mjestima u tijelu za ovjeravanje postoji primjeren broj kvalificiranih zaposlenika, s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuće sporazume s vanjskim suradnicima, ako postoje.</p> <p>9.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija u organizaciji tijela za ovjeravanje, ako je potrebno, a posebno u slučaju kada je država članica odlučila zadržati funkciju ovjeravanja u istoj administrativnoj strukturi kao upravljačko tijelo te između tijela za ovjeravanje i ostalih tijela u sustavu upravljanja i kontrole (upravljačkog tijela i/ili njegovih posredničkih tijela, tijela za reviziju i/ili ostalih revizorskih tijela).</p> <p>9.4. Postoje potpuni i primjereni postupci i priručnici koji se po potrebi ažuriraju i obuhvaćaju sve ključne aktivnosti u okviru tijela za ovjeravanje i posredničkih tijela, uključujući postupke izvješćivanja i praćenja nepravilnosti (nepravilnosti koje prijavljuju posrednička tijela ili otkrivanju tijela za ovjeravanje) i postupke za povrat nepropisno isplaćenih iznosa.</p> <p>9.5. Uspostavljeni su primjereni postupci i rješenja za učinkovito praćenje i nadzor zadaća prenesenih na posrednička tijela putem odgovarajućih mehanizama izvješćivanja (preispitivanje metodologije posredničkih tijela, redovita revizija rezultata o kojima je izvjestilo posredničko tijelo, uključujući, ako je moguće, ponavljanje na temelju uzorka aktivnosti koje je izvršilo posredničko tijelo).</p> <p>9.6. Okvir za osiguranje da se, ako je potrebno, provede upravljanje rizikom.</p>	
Članak 126. točke (a), (e) i (f) CPR-a	KZ 10) Odgovarajući postupci za pripremu i podnošenje zahtjeva za isplatom	
KO	<p>10.1. Odgovarajući postupci, ako je potrebno, kojima će se osigurati da se dobivaju i uzimaju u obzir odgovarajuće informacije od upravljačkog tijela i/ili njegovih posredničkih tijela o provjerama prvog stupnja izvršenima nad upravljanjem i rezultati revizija koje je provelo tijelo za reviziju ili koje su provedene pod njegovom nadležnosti [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama].</p> <p>10.2. Postupci s detaljnim provjerama, odgovornostima i protokolom rada za postupak ovjeravanja.</p>	
Članak 126. točke(d), (g) CPR-a	KZ 11) Vode se odgovarajuće računalne evidencije prijavljenih izdataka i odgovarajućih javnih doprinosa	
KO	<p>11.1. Vođenje primjerene računovodstvene evidencije o izdacima prijavljenima Komisiji u računalnom obliku.</p> <p>11.2. Uspostavljeni su odgovarajući postupci za održavanje točne i potpune računalne evidencije izdataka koje je upravljačko tijelo dostavilo na ovjeravanje, uključujući odgovarajući javni doprinos plaćen korisnicima.</p> <p>11.3. Osigurati odgovarajući revizorski trag evidentiranjem i pohranjivanjem u računalnom obliku računovodstvene evidencije za sve operacije kojom su obuhvaćeni svi podaci potrebni za izradu zahtjeva za plaćanje i računa. Revizorski trag u tijelu za ovjeravanje trebao bi omogućiti usklađivanje izdataka prijavljenih Komisiji s izjavama o izdacima zaprimljenima od upravljačkog tijela / posredničkih tijela.</p>	
Članak 72. točka (h), članak 137. stavak 1. točka (b), članak 137. stavak 2. CPR-a	KZ 12) Odgovarajući i potpuni račun povrativih, povraćenih i povučenih iznosa	
KO	<p>12.1. Uspostavljeni su primjereni i učinkoviti postupci za čuvanje točne i potpune evidencije o povučenim i vraćenim iznosima tijekom računovodstvene godine, iznosima za povrat na kraju obračunske godine, provedenim povratima sredstava u skladu s člankom 72. točkom (h) i člankom 137. stavkom 1. točkom (b) CPR-a i da nepovrativi iznosi prikazani u izvješćima odgovaraju iznosima unesenima u računovodstvene sustave.</p> <p>12.2. Čuva se odgovarajuća računovodstvena evidencija kao dokaz da su izdaci izuzeti iz financijskih računa u skladu s člankom 137. stavkom 2. CPR-a, prema potrebi, i da su svi potrebni ispravci vidljivi u računima za predmetnu obračunsku godinu.</p>	
Članak 72. točka (h), članak 126. točke (c) i (h), članak 137. CPR-a	KZ 13) Odgovarajući postupci za pripremu i potvrđivanje potpunosti, točnosti i istinitosti godišnjih izvješća	
KO	<p>13.1. Potrebno je uspostaviti primjerene postupke za pripremu i potvrđivanje potpunosti, točnosti i istinitosti izvješća kojima će se osigurati da su izdaci navedeni u računima u skladu s primjenjivim pravom i da su nastali u pogledu operacija odabranih za financiranje u skladu s kriterijima koji se primjenjuju na program.</p> <p>13.2. Primjereni postupci kojima će se osigurati da iznosi navedeni u računima odgovaraju međuplaćanjima prijavljenima u računovodstvenoj godini nakon odbijanja svih netočnih iznosa otkrivenih za vrijeme provjera upravljanja i revizija i iznosa povučenih ili vraćenih u predmetnoj računovodstvenoj godini ili nakon privremenog povlačenja izdataka čija se prihvatljivost procjenjuje u trenutku pripreme računa. Treba ispraviti i administrativne pogreške.</p> <p>13.3. Primjereni postupci kojima će se osigurati ispravan unos vraćenih iznosa, iznosa za povrat, iznosa povučenih iz prethodnih zahtjeva za međuplaćanje i nepovrativih iznosa u račune. Postupkom bi se trebalo osigurati praćenje povrativih iznosa i povučenih iznosa nakon ukidanja dijela ili cijelog doprinosa za operaciju. Vraćeni se iznosi ponovo uplaćuju prije zatvaranja programa tako da ih se oduzme od sljedeće izjave o izdacima</p>	

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
	13.4. Izvješća se pravovremeno dostavljaju upravljačkom tijelu i tijelu za reviziju na ocjenjivanje. U tu su vrhu utvrđeni odgovarajući unutarnji rokovi.	
	13.5. Primjereni postupci za osiguranje pravovremenog izvješćivanja Komisije o računima u skladu s člankom 59. stavkom 5. Financijske uredbe.	
	Tijelo za reviziju	
Članak 72. točke (a), (b) i (e), članak 123. stavci 4. i 5. CPR-a	KR 14) Primjereno razdvajanje funkcija i primjereni sustavi kojima se osigurava da sva druga tijela koja obavljaju revizije u skladu s revizijskom strategijom programa imaju potrebnu razinu neovisnosti u svom djelovanju te da poštuju međunarodno prihvaćene revizorske norme	
KO	14.1. Jasan opis i razdvajanje funkcija u skladu s revizijskom strategijom (organigram, planirana sredstva, potrebne kvalifikacije i/ili iskustvo, zahtjevi za izobrazbu itd.), uključujući postojanje službenog sporazuma u kojem su jasno utvrđene sve zadaće koje izvršavaju druga revizorska tijela pod nadzorom tijela za reviziju.	
	14.2. Potreban broj stručnog osoblja za ispunjenje svih zahtjeva s obzirom na broj, veličinu i složenost predmetnih programa, uključujući odgovarajuća rješenja za radu s vanjskim suradnicima, ako postoje.	
	14.3. Usklađenost s načelom razdvajanja funkcija između tijela za reviziju (i drugih revizorskih tijela ako je primjenjivo) i ostalih tijela u sustavu upravljanja i kontrole (upravljačkog tijela, tijela za ovjeravanje i njihovih posredničkih tijela), u skladu s člankom 72. točkama (a) i (b) i člankom 123. stavcima 4. i 5. CPR-a (vidjeti također Smjernice komisije o imenovanju i revizijskoj strategiji).	
	14.4. Potpuni i primjereni postupci i priručnici utemeljeni na međunarodno prihvaćenim revizorskim normama, uključujući unutarnji pregled kvalitete, i, ako je potrebno, postupaka za praćenje i nadzor učinkovitosti zadaća prenesenih na druga revizorska tijela na temelju primjerenih mehanizama za izvješćivanje.	
Članak 72. točka (f) i članak 127. stavak 1. CPR-a	KZ 15) Primjerene revizije sustava	
KO	15.1. Revizije sustava izvršavaju se u skladu s posljednjom ažuriranom revizijskom strategijom, temelje se na jasno opisanoj metodologiji revizije, uključujući odgovarajuću analizu rizika i međunarodno prihvaćene revizorske norme.	
	15.2. Područjem primjene revizije obuhvaćeni su ključni zahtjevi sustava upravljanja i kontrole u odgovarajućim tijelima (upravljačko tijelo, tijelo za ovjeravanje i posrednička tijela). Područje primjene revizije uključuje, među ostalim, provjeru osiguravaju li nadležna tijela usklađenost s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima o javnoj nabavi, državnim potporama, okolišu, financijskim instrumentima, održivom razvoju, promidžbi, zahtjevima u vezi s jednakim mogućnostima i nediskriminacijom, pouzdanosti podataka koji se odnose na pokazatelje izlaznih vrijednosti i postignuća i o napretku programa u pogledu ispunjenja ciljeva.	
	15.3. Sve faze revizije sustava ispravno se dokumentiraju. Postoji primjeren i potpun kontrolni popis o provjerama svih ključnih zahtjeva sustava upravljanja i kontrole.	
	15.4. Postoje učinkoviti postupci za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat izvješća o reviziji.	
	15.5. Postoji dovoljno dokaza za provjeru uspostave razine osiguranja koja je ostvarena iz sustava.	
Članak 72. točka (f) i članak 127. CPR-a, članci 27. i 28. CRD-a	KZ 16) Primjerena revizija operacija	
KO	16.1. Postoji opis odobrene metodologije za odabir operacija kojim su obuhvaćeni metoda uzorkovanja, jedinica za uzorkovanje, parametri za uzorkovanje, rezultati stupnja povjerenja ostvareni iz revizije sustava (ili, u početnoj fazi, aktivnosti iz postupka ovjeravanja) uključujući planiranu razinu materijalnosti, u skladu s člankom 127. stavkom 1. CPR-a i člankom 28. CDR-a (vidjeti također smjernice Komisije o uzorkovanju).	
	16.2. Revizijama operacija uzimaju se u obzir međunarodno prihvaćene revizorske norme i provode se u skladu s revizijskom strategijom.	
	16.3. Revizije operacija izvršavaju se na temelju popratnih dokumenata koji čine revizorski trag i njima se provjerava zakonitost i pravilnost izdataka prijavljenih Komisiji, čime su obuhvaćeni najmanje sljedeći elementi utvrđeni u članku 27. CDR-a, odnosno: [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama].	
	16.4. Revizije operacija uključuju, ako je primjenjivo, provjeru na licu mjesta fizičke provedbe operacije.	
	16.5. Revizijama operacija provjerava se točnost i potpunost odgovarajućeg izdatka koje je tijelo nadležno za ovjeravanje zabilježilo u svom računovodstvenom sustavu i usklađenost revizorskog traga na svim razinama.	
	16.6. Sve faze revizije operacija trebale bi biti ispravno evidentirane u radnim dokumentima (uključujući kontrolne popise) kojima se potvrđuju	

Upućivanje na članke u CPR-u, CDR-u i Financijskoj uredbi	KLJUČNI ZAHTEVI (KZ) i KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE (KO)	KATEGORIJE OCJENJIVANJA ⁶
	<p>izvršena revizija, izrađena izvješća o reviziji i zaključci doneseni na temelju tog rada.</p> <p>16.7. U skladu s člankom 27. stavkom 5. CDR-a, kada se čini da su otkriveni problemi sustavne prirode i stoga predstavljaju rizik za druge operacije u okviru operativnog programa, tijelo za reviziju osigurava da se provode daljnji pregledi, uključujući, ako je to potrebno, dodatne revizije kako bi se utvrdio razmjer takvih problema, te predlaže potrebne korektivne mjere.</p> <p>16.8. Postoje učinkoviti postupci za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat revizije operacija.</p>	
Članak 127. stavak 7. CPR-a, članak 29. CDR-a, članak 59. stavak 5. točka (a) Financijske uredbe	KZ 17) Primjerena revizija računa	
KO	<p>17.1. Revizije računa obavlja tijelo za reviziju u skladu s člankom 29. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 480/2014 (vidjeti i Smjernice komisije o reviziji računa) i revizorskom strategijom programa, a ona je usmjerena na procjenu ključnih zahtjeva za tijelo za ovjeravanje.</p> <p>17.2. Za potrebe revizorskog mišljenja, a kako bi se mogao donijeti zaključak o točnosti i pravičnosti računa, tijelo za reviziju provjerava jesu li svi elementi propisani člankom 137. CPR-a ispravno uključeni u račune i odgovaraju li popratnoj računovodstvenoj evidenciji koju čuvaju sva relevantna tijela i korisnici. Tijelo za reviziju na temelju računa koje joj je pravovremeno dostavilo tijelo za ovjeravanje provjerava sljedeće: [vidjeti preostali tekst u Prilogu I. ovim smjernicama].</p> <p>17.3. Revizijama računa uzimaju se u obzir međunarodno prihvaćene revizorske norme. Sve faze revizija računa moraju biti primjereno evidentirane u radnim dokumentima (uključujući kontrolne popise) kao dokaz o izvršenoj reviziji (za vrijeme revizije sustava, revizije operacija i završne dodatne provjere računa koje je tijelo za ovjeravanje dostavilo tijelu za reviziju), sastavljenim izvješćima o reviziji i zaključcima izvedenim iz tih aktivnosti.</p> <p>17.4. Uspostavljeni su učinkoviti revizorski postupci na razini tijela za reviziju za praćenje provedbe preporuka i korektivnih mjera koje su rezultat revizije računa, uključujući ispravnu primjenu financijskih ispravaka u računima (kao dio praćenja rezultata revizije operacija).</p>	
Članak 127. stavak 5. CPR-a, članak 59. stavak 5. točka (b) Financijske uredbe	KR 18) Primjereni postupci za pružanje pouzdanog revizorskog mišljenja i za pripremu godišnjeg izvješća o kontroli	
KO	<p>18.1. Tijelo za reviziju uspostavilo je postupke kojima će se osigurati da su godišnja izvješća o kontroli i revizorska mišljenja pouzdana, da odražavaju zaključke izvedene iz revizija sustava, revizija operacija i revizija računa i da su u skladu s modelima utvrđenima u odgovarajućoj Provedbenoj uredbi Komisije (vidjeti i Smjernice Komisije o godišnjem izvješću o kontroli i revizorskom mišljenju).</p> <p>18.2. Tijelo za reviziju uspostavilo je postupke kojima će se osigurati da se godišnje izvješće o kontroli i revizorsko izvješće dostave Komisiji do roka utvrđenog u članku 59. stavkom 5. točki (b) Financijske uredbe.</p> <p>18.3. Sve se otkrivene pogreške na odgovarajući način prijavljuju i rješavaju s obzirom na učestalost pogreške i revizorsko mišljenje.</p> <p>18.4. Ako je ukupna predviđena učestalost pogrešaka iznad razine materijalnosti, tijelo za reviziju analizira njihov učinak i daje preporuke kako bi osiguralo poduzimanje korektivnih mjera u cilju postizanja prihvatljive preostale ukupne učestalosti pogrešaka.</p> <p>18.5. Godišnje izvješće o kontroli i revizorsko mišljenje trebali bi obuhvaćati sve države članice uključene u programe u okviru cilja europske teritorijalne suradnje.</p>	

Pripremio/pripremila:
Reviziju izvršio/la:

Datum:
Datum:

PRILOG III.: OPĆI ZAKLJUČAK O POJEDINIM SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

Tijelo države članice	Ocjena po tijelu (Kategorije 1 – 5)	Postojeći ublažavajući čimbenici / kompenzacijske kontrole koje izravno utječu na ocjenu na razini sustava	Preostali rizik za pravilnost⁸	Opći zaključak po sustavu (Kategorije 1 – 4)
Upravljačko tijelo				
Tijelo za ovjeravanje				
Tijelo za reviziju				
<p>Pripremio/pripremila: _____ Datum: _____</p> <p>Reviziju izvršio/la: _____ Datum: _____</p>				

⁸ Vrlo nizak, nizak, srednji, visok.

PRILOG IV.: TABLICA U KOJOJ SE POVEZUJU KLJUČNI ZAHTEVI I KRITERIJI ZA IMENOVANJE

<i>Tijelo</i>	<i>KZ/KO</i>	<i>Povezani kriteriji za imenovanje (Prilog XIII. CPR-u)</i>
Upravljačko tijelo	KZ 1	
Upravljačko tijelo	1.1.	1. (i) / 1. (ii)
Upravljačko tijelo	1.2.	1. (iv)
Upravljačko tijelo	1.3.	1. (i)
Upravljačko tijelo	1.4.	1. (ii) / 3. A.
Upravljačko tijelo	1.5.	1. (ii)
Upravljačko tijelo	1.6.	
Upravljačko tijelo	KZ 2	
Upravljačko tijelo	2.1.	3. A. (i)
Upravljačko tijelo	2.2.	3. A. (i)
Upravljačko tijelo	2.3.	3. A. (i)
Upravljačko tijelo	2.4.	3. A. (i)
Upravljačko tijelo	2.5.	3. A. (i)
Upravljačko tijelo	KZ 3	
Upravljačko tijelo	3.1.	3.A.(v) / 3.A.(ix)
Upravljačko tijelo	3.2.	3.A. (ix)
Upravljačko tijelo	3.3.	3.A. (ix)
Upravljačko tijelo	KZ 4	
Upravljačko tijelo	4.1.	3. A. (ii) i (iii)
Upravljačko tijelo	4.2.	3. A. (ii)
Upravljačko tijelo	4.3.	3. A. (i) / 3.A.(ii) / 3. A. (iii) / 3.A.(v)
Upravljačko tijelo	4.4.	3.A.(ii) / 3. A. (vii)
Upravljačko tijelo	4.5.	3.A.(ii) / 3. B. (iv) / 4.B.
Upravljačko tijelo	KZ 5	
Upravljačko tijelo	5.1.	3.A.(iv) / 3.A.(vii)
Upravljačko tijelo	5.2.	3.A.(iv) / 3.A.(vii)
Upravljačko tijelo	5.3.	3.A. (vii)
Upravljačko tijelo	KZ 6	
Upravljačko tijelo	6.1.	3.A. (iv) i 4. A. (i) / i (ii)
Upravljačko tijelo	6.2.	3.A. (iv) i (vii) i 4. A. (i) / i (ii)
Upravljačko tijelo	6.3.	3.A. (iv)
Upravljačko tijelo	KZ 7	
Upravljačko tijelo	7.1.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	7.2.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	7.3.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	7.4.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	7.5.	3. A. (vi)

<i>Tijelo</i>	<i>KZ/KO</i>	<i>Povezani kriteriji za imenovanje (Prilog XIII. CPR-u)</i>
Upravljačko tijelo	7.6.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	7.7.	3. A. (vi)
Upravljačko tijelo	KZ 8	
Upravljačko tijelo	8.1.	3. A. (viii)
Upravljačko tijelo	8.2.	3. A. (viii)
Upravljačko tijelo	8.3.	3. A. (viii)
Upravljačko tijelo	8.4.	3. A. (viii)
Tijelo za ovjeravanje	KZ 9	
Tijelo za ovjeravanje	9.1.	1. (i) /1. (ii)
Tijelo za ovjeravanje	9.2.	1. (iv)
Tijelo za ovjeravanje	9.3.	1. (i)
Tijelo za ovjeravanje	9.4.	1. (ii) /3. B.
Tijelo za ovjeravanje	9.5.	1.(ii)
Tijelo za ovjeravanje	9.6.	
Tijelo za ovjeravanje	KZ 10	
Tijelo za ovjeravanje	10.1.	3. B. (iv) / 4.B.
Tijelo za ovjeravanje	10.2.	1. (ii) /3 / B.(i)
Tijelo za ovjeravanje	KZ 11	
Tijelo za ovjeravanje	11.1.	3.B. (iii)
Tijelo za ovjeravanje	11.2.	3.B. (iii)
Tijelo za ovjeravanje	11.3.	3.B. (iii)
Tijelo za ovjeravanje	KZ 12	
	12.1.	3.B. (iii)
	12.2.	3.B. (iii)
Tijelo za ovjeravanje	KZ 13	
Tijelo za ovjeravanje	13.1.	3.B. (ii)
Tijelo za ovjeravanje	13.2.	3.B. (ii) /3.B.(ii)
Tijelo za ovjeravanje	13.3.	3.B. (ii)
Tijelo za ovjeravanje	13.4.	3.B. (ii)
Tijelo za ovjeravanje	13.5.	3.B. (ii)
Tijelo za reviziju	KZ 14	nije primjenjivo
Tijelo za reviziju	KZ 15	nije primjenjivo
Tijelo za reviziju	KZ 16	nije primjenjivo
Tijelo za reviziju	KZ 17	nije primjenjivo
Tijelo za reviziju	KZ 18	nije primjenjivo